

ἀλύγιστος ἰδανιστής, πού τῆς ζωῆς τὸ ζετύλιγμα περνᾷ ἀπὸ πάνου τοῦ δίχως νὰ τὴν ἀγγίξῃ μὲ τὸ σκληρὸ τοῦ καὶ σπαρταριστὸ τοῦ μάθημα. Χάνει τὴν νιότη τοῦ θαυμάζοντος ὁλοένα τὰ ἴα, στήνοντας βωμούς, φτιάνοντας θρόνους, ἀνεβάζοντας ἐκεῖ τὴν ἀγαπημένην του, μὲ τὴν ἴδια ἀφροντισιὰ καὶ ἀγαθότητα πού τὰ παιδάκια παίζουσι τὴν κοῦκλες. Εἶναι τύπος πού μπορεῖ νὰ σταθῇ μόνο στὴ δική μας ψεύτικη ζωὴ καὶ μάλιστα στοὺς κύκλους τῆς καλῆς λεγόμενης τάξης. Ἀποτέλεσμα τῆς γύρο μας μπαγαμπονιᾶς, τῆς ἀνάποδης κοινωνικῆς ἀνατροφῆς, καὶ τῆς ἀταίριαστης μὲ τὴ φύση κοινωνικῆς ἀντίληψης πού μας σφίγγει, μὲ τὰ ἀστοκὰ ἰδανικά πού θρέφουσι τὴ νεολαία μας.

Ἡ Ἰόνη εἶναι καὶ αὐτὴ μιὰ ἀδύναμη ψυχούλα, πού ἔζησε στὸν περιωρισμένον γύρο τοῦ σπιτιοῦ τῆς, δίχως κανένα ἀντίκρουσμα μὲ τὴ γριὰ ζωὴ. Εὐγενικὰ μὰ ἀδειανή, ποιητικὴ μὰ χωρὶς θέρημα, ἕνα πλάσμα ἀγαθὸ καὶ ἀπλαστο, ἕνα κλαρὶ μὲ μαραμμένα φύλλα πού μὲ τὸ πρῶτον φύσημα ξεγυμνώνεται.

Καὶ οἱ δύο ἥρωες κοντολογίᾳ δὲν ἔχουσι βάθος. Τοὺς λείπει ἡ στέρια ζυγαριὰ ἀπὸ μέρος τοῦ συγγραφέα. Ἄγνωστα πολλὰ πράγματα μνησκουσι γὰρ τὸ θεατῆ, πού δὲν τὰ ἀναπληρῶνουν τὰ ὄνειρα, οἱ λυρισμοί, καὶ τὰ πλούσια καλαθία τῶ μενεξέδων. Οἱ πράξεις, οἱ σκηνῆς, οἱ κουβέντες, οἱ φράσεις, ξεκάρφωτες. Τ' ἄλλα πρόσωπα πού μπάζει ὁ συγγραφέας στὸ ἔργο του ξένα καὶ ἀπὸ τὸ δράμα καὶ ἀπὸ τὸ μῦθος, μόνο καὶ μόνο γιὰ νὰ δικαιολογήσῃ τὴν σκηνικὴν οἰκονομίαν. Μὰ οὔτε καὶ αὐτὴ ὑπάρχει πουθενά.

Ὁ κ. Δαραλέξης ἐγραψε δρᾶμα ρομαντικόν. Ἐίχε πῶς ἡ σημερινὴ μας ἐποχὴ δὲν σηκώνει τέτοια πλάσματα. Μὰ καὶ τὸ ρομαντικὸν πού θέλησε νὰ δώσῃ, δὲν μπόρεσε νὰ τὸνε πιάσῃ ἀπὸ τὴν ὄψην πού ἔπρεπε. Ὑπάρχει περίστασις πού ὁ ρομαντισμὸς φανερώναται βαθύς καὶ λαμπερόχρωμος ἀπὸ ἕνα δυνατὸν συγγραφέα. Μὰ ὁ ψεύτικος ὑπερλυρισμὸς καὶ ὁ μονολογικὸς στόμφορ εἶναι πῶς πράγματα τοῦ παλιοῦ καιροῦ γιὰ τὸ θέατρο. Ὅπου καὶ ἂν γυρίσουμε τὰ μάτια, βλέπομε πῶς ἡ ζωὴ ἀπὸ τὴν πῶς πραγματικὴ τῆς καὶ χοντρή τῆς ὄψιν εἶναι ἐκεῖνη πού μπορεῖ νὰ δώσῃ στὸ ζετύλιγμα τῆς τὴν πῶς βαθιὰ καὶ τὴν πῶς ἀψήλην συγκλίνησιν. Γιατὶ ὁ ἄνθρωπος εἶναι ἕνας. Ψυχὴ καὶ σὰρκα. Ὅποιος ἔτσι δὲν τὸνε νοιώσῃ παραγνωρίζει τὴ φύση καὶ ξεπέφτει στὴς φιλοσοφικὰς

σαι μέσα στὴν καταχνιά. Φέρε, φέρε τὴν ἐφημερίδα νὰ διαβάσωμε, νὰ ξεσκάσωμε.

Παράξενον νὰ μὴν μπερῶ νὰ τὴ διαβάσω ἀκούραστα. Δὲν εἶναι νὰ πῆς πῶς δὲ φέγγει, φέγγει καὶ παραφέγγει μὲ τέτοιο φεγγάρι. Μὰ καὶ λέξις πού κοιτάξω, θαρρῶ πῶς μιλά καὶ μοῦ λέει: «Στάσου, κοίταξέ με καλά. Μὲ ξέρεις ἄραγε ποιά εἶμαι γῶ; Ἐγὼ, φίλε μου, εἶμαι μιὰ γριὰ ἀρχόντισσα πού μὲ βρῆκε μέσα στὰ λεξικά ὁ Σιδρ Συνατάχτης καὶ μ' ἐβγάλε, μὲ πάστρεψε, μὲ στόλισε, μὲ κάθισε στὸ μιντέρι του. Ὅχι σὰν αὐτὲς τὴς πλύστρες τοῦ δρόμου πού ἀραδιάζεις ἐσὺ στὴς φυλλάδες σου. Ὁ Σιδρ Συνατάχτης αὐτὲς τὴς ἔχει γιὰ τὸ στόμα του μονάχα. Γιὰ τὸ μιντέρι του, ἔχι. Στὸ μιντέρι του καθίζουσι γῶ καὶ οἱ ἀμέτρητες οἱ ἀδελφάδες μου. Κοίταξέ με πῶς φέγγουσι στὴν πάστρα, ἀπὸ τὴν μὴν ἀκρὴ στὴν ἄλλη. Κοίταξε αὐτὴ τὴν ἀράδα:

«Ὀλίγου δεῖν ἔματαιούτο ὁ τοῦ μεγατόμου ἱεράρχου ἀγών».

καὶ αὐτὸ δὲν εἶναι τίποτις. Διάβασε παρακάτω—

— Ὅχι, νὰ μὲ συμπαθήσῃς κερὰ λεξίτσα μου, ἔχι δὲν μπορῶ νὰ διαβάσω. Ἐμεῖς ἔρθαμε στὸ Ταξίμι νὰ κάμωμε κέφι. Πήγαινε στοὺς Πολίτες νὰ σὲ

κατηφοριές, καὶ ἀκόμα ξετοπιζέει ἀπὸ τὸ θρόνον πού τῆς ἀξίζει τὴν Ποίησιν τὴν ἴδια, εἴτε λυρικὴ εἴτε δραματικὴ.

Ο ΚΡΙΤΙΚΟΣ ΤΟΥ ΝΟΥΜΑ

ΑΠΟ ΤΙΣ ἼΣΤΡΟΦΕΣ,

(JEAN MOREAS)

Ἀθέρμαντος ὁ οὐρανὸς καὶ μελαγχολικός,
Καὶ γὰρ τὸ δρόμον τῆς ἐρμῆς μόνος θάκοιλουθήσω,
Μὲ τὴν ἀγάπην στὴν καρδίαν καὶ ἀπὸ τὴς λεῦκες κάτου
ὄρθος
Τὰ φύλλα τοῦ χυνόπωρον στὰ χέρια μου θὰ κλείσω.

Θεὰ γρουκήσω τὸ βοριά, θάκοῦσω τὰ ποιεῖα
Ποῦ πρὸς τὸν κάμπο φεύγουσι σὰν πέφτει ἀργὰ τὸ
βράδι,
Μέσ' στὸ λιβάδι τᾶχαρο, πλάι στὰ θλιμένα τὰ νερά,
Ὡρα πολλὴ θὰ ὀνειρευτῶ τὴ ζῆσιν, τὸ σκοτάδι.

Θὰ σὲς παγῶνῃ, σύννεφα, κερὸς βοριάς, καὶ σὺ
Διόγερμα μέσ' στὴν καταχνιά σὺ γὰρ θανάπολεψης,
Καὶ τότε κουρασμένος πᾶ θὰ γείρω σὲ μιὰ πέτρα ἐκεῖ
Νὰ δοκιμάσω ἀτάραχος τὸ ῥαῖον ψωμὶ τῆς Ὀλίφης.

Ἀντίτρα.

ΛΕΑΝΤΡΟΣ ΠΑΛΑΜΑΣ

Τὸ σκολεῖο τὸ Σκολεῖο εἶναι ὁ δεύτερος, ὁ πῶς
μεγάλος πολέμιος τῆς ἐθνικῆς γλώσσας. Τὸ Σκο-
λεῖο πρέπει νὰ νανοῖξῃ τὴς πόρτες τοῦ πρὸς τὴν νέα
ζωή, πρὸς τὴν ζωντανὴν ζωὴ. Τὸ Σκολεῖο πρέπει νὰ
μεταμορφωθῇ. Τὸ Σκολεῖο θὰ σβύσῃ καὶ ἀνόητο
ξεχώρισμα εὐγενικοῦ καὶ πρόστυχου στὰ ὀνόματα.
Τὸ Σκολεῖο θὰ φέρῃ στὸ παιδί, στὸν ἄνθρωπον καὶ
στὸν πολίτη τὸν αὐριανόν, τὰ ἴδια ὀνόματα μὲ τὸν
ἴδιον τρόπο συμπλεγμένα, ἀπὸ τὸ στόμα τῆς μάννας
του καὶ ἀπὸ τὴν ζωὴ τοῦ σπιτιοῦ, ἀπὸ τὴν μεγάλην
ἀγραφήν καὶ τρισεβασθὴ ἀρχὴν τοῦ ὅλου κόσμου τοῦ
Ἑλληνικοῦ, στὰ γραμμένα μας καὶ στὰ βιβλία μας,
γιὰ νὰ τοῦ πῶν ἀγάλια ἀγάλια καὶ μὲ τάξιν καὶ
ἀράδα ἀράδα, τὰ πῶς ἀπλά ὡς τὰ πῶς σοφά.

Κ. ΠΑΛΑΜΑΣ

διαβάσω. Αὐτοὶ φοροῦνε γιὰ ἕνα «ὀλίγου δεῖν». Αὐτοὶ ἂν δὲν πάρουνε μεζὲ τους ἕνα «μεγάτομο» δὲν κάνουν ὄρεξιν γιὰ φαῖ. Αὐτοὶ ἂν διαβάσωσι καμὶ Ἀθηναϊκὴ ἐφημερίδα πῶς βάζει κάποιους καὶ ρωμαῖκα φτ' ἀτικὸ τῆς σαλόνι, ξεσκίζουσι τὰ ρούχα τους ἀπὸ τὸ θυμὸ, πῶς βρισκονται στὴν Ἀθήνα τρελλοὶ καὶ λερώνουν ἔτσι τὰ φύλλα τους. Αὐτοὶ θαρροῦν πῶς οἱ ἐφημερίδες καὶ τὰ βιβλία εἶναι στὸν κόσμον γιὰ νὰ σπάνουν κεφάλια, —καὶ μὲ τί πέτρες! Ἐνα «οὐ μὴν ἀλλά» σοῦ σέρνει στὸ μέτωπον, καὶ κατακυλιέσαι κάτω. Τὸ βλέπει καὶ ὁ Χαμίτης αὐτὸ τὸ «οὐ μὴν ἀλλά» καὶ θαρρεῖ πῶς βλέπει τὸ Θεμιστοκλή καὶ τὸνε φοβερίζει. Ἄν εἶταν «μὰ» ἢ τοῦλάχιστο «ὄμως», θὰ τὸνε φοβέριζε κανένας Μπότσαρης. Μὰ ἐμεῖς δὲν εἶμαστε τοῦ Μπότσαρη καὶ τοῦ Κολοκοτρώνη παιδιὰ. Εἶμαστέ τοῦ Λεωνίδα καὶ τοῦ Μιλτιάδη, «οὐ μὴν ἀλλά» καὶ τοῦ Βασιλείου καὶ τοῦ Χρυσοστόμου, καὶ Γρηγορίου τοῦ Ναζιανζηνοῦ, ὄχι τοῦ ἐκ Δημητσάνης».

Καὶ νὰξερεις τί ρωμαῖκήν καρδίαν πῶς τὴν ἔχει αὐτὸς ὁ Συνατάχτης! Ποῦθε εἶναι δὲν ξέρω, μὰ θὰ παραξενευθῶ ἀνίσως καὶ εἶναι Πολίτης. Στὸν καιρὸ τοῦ κύρ Θεωράκη, εἶταν ὁ μόνος πού πολεμοῦσε γιὰ τὴν κατακαυμένη τὴν Κρήτην μὲ τὴν δα-

Ο ΝΟΥΜΑΣ,

ΒΓΑΙΝΕΙ ΚΑΘΕ ΚΕΡΙΑΚΗ

ΣΥΝΤΡΟΜΗ ΧΡΟΝΙΑΤΙΚΗ

Γιὰ τὴν Ἑλλάδα καὶ τὴν Κρήτη δρ. 10

Γιὰ τὸ Ἐξωτερικὸν φρ. χρ. 12 1/2

Γιὰ τὴς ἐπαρχίας δεχόμεστε καὶ τριμήνης (3 δρ. τὴν τριμηνία) συντρομῆς.

Κανένας δὲ γράφεται συντρομητῆς ἂν δὲ στείλει μπροστὰ τὴ συντρομῆ του.

20 λεπτὰ τὸ φύλλον λεπτὰ 20

Τὰ περασμένα φύλλα τοῦ Νουμά πουλιούνται στὸ γραφεῖο μας στὴ διπλὴ τιμῇ.

ΒΡΙΣΚΕΤΑΙ. Στὰ κισδία (Σύνταγμα, Ὁμόνοια Ἑθν. Τράπεζα Ὑπ. Οἰκονομικῶν, Σταθμὸς ὑπόγειου Σιδηροδρόμου (Ὁμόνοια), στὸ κισδία Γιαννοπούλου (Χαυτεῖα), στὸ βιβλιοπωλεῖο Ἐστίας Γ. Κολάρου.

Στὴν Κέρκυρα καὶ Πάτρα στὰ Πραχτορεῖα τῶν Ἐφημερίδων, στὸν Πύργο στὸ βιβλιοπωλεῖο τοῦ κ. Κ. Βαρουξῆ.

ΠΑΡΑΓΡΑΦΑΚΙΑ

Ἡ ὑποδοχὴ. — «Ἐκκαθάρισις». — Ἀκαδημαϊκὴ τσαχνιά. — Ἀπὸ τὸ θεατρὸν μας.

ἮΡΘΕ καὶ ὁ Βασιλεὺς μας. Καλῶς μᾶς ἦρθε. Τοῦ γίνεκε καὶ ὑποδοχὴ. Κολλήθηκα καὶ προγράμματα στοὺς δρόμους. «Τὴν τάδε ὥρα ἔρχεται ὁ Βασιλεὺς. Τρέξετε! Τρέξετε!» Τὸν ἔβλεπον μὲ λουλούδια. Τοῦ χτυπήσανε τὰ παλαμάκια. Τοῦ φωνάζανε καὶ Ζήτω. Καὶ ἡ παράστασις τέλειωσεν—ὅπως τέλειωσεν καὶ ἡ Ἐπανάστασις μὲ ζήτω καὶ μὲ χεροκροτήματα.

Μὰ νὰ γίνεκε ἄραγε καμὶ Ἐπανάστασις σ' αὐτὸν τὸ μακάριο τόπον; Φυσικὰ, ὄχι. Γιατὶ ἡ Ἐπανάστασις ξελευτερώνα τὴν ψυχὴν, δὲν τὴν ἀφίνει δουλικὴ καὶ χαμωσενούμενη. Τὴν ξελευτερώνα καὶ τὴν ἀνυψώνει. Καὶ τέτοιο θάμα δὲν ἔγινε δῶ, στὸν τόπον μας. Ἡ ψυχὴ μας δουλόφερνε, δουλόφερνε καὶ θὰ δουλόφερνε σ' αἰῶνα τὸν ἅπαντα. Καὶ ἡ ὑποδοχὴ πού γίνεκε στὸ Βασιλιά μᾶς τὸ ἀπόδειξε τετραγωνικώτατα αὐτὸ. Ἄ δὲ δουλόφερνε ἡ ψυχὴ μας, οἱ χιλιάδες πού χεροκροτήσανε καὶ ζητωκραυγάζανε καὶ λουλουδοφαντίσανε προχθὲς τὸ Βασιλιά, θὰ μαζευόντουσαν τριγύρω του καὶ θὰ δείχνανε τὴ γροθιά τους ὅταν ὁ «Στρ. Σύνδεσμος» καταλάσπωνε καὶ κατακλωτσούσε τὸ θρόνον.

σκαλήσια τοῦ πέννα. Κάθε λίγο τὸν παιδεύαν, καὶ αὐτὸς ξανάρχιζε πάλι. Μυστήριον, πῶς δὲν τὸνε βάλανε στὰ σίδερα τότες. Ἴσως πῶς πολεμοῦσε μὲ κοντάρια καὶ μὲ σάιτες, ἀντὶς μὲ μολύβι καὶ μὲ φωτιά. Ἴσως πῶς εἶταν ἕνας καὶ μοναχὸς σὲ μιὰ λάκκην Πόλη. Ἐνας εἶταν, καὶ ἕνας μᾶς ἔμεινε.

Σήκω, νὰ πάμε στοῦ φίλου. Ἀνάπαψη δὲ θὰ βροῦμε καὶ δῶ.

IB

ΣΤΟΥ ΦΙΛΟΥ ΠΟΥ ΟΝΟΜΑ ΔΕΝ ΤΟΥ ΒΡΙΣΚΩ

Ἀνάγκη δὲν εἶναι νὰ μποῦμε ἀπὸ τὴς πόρτες τὴς μαρμαρένιες. Μποροῦμε, καὶ πρέπει νὰ μποῦμε σὰ σφίγγες ἀπὸ μιὰ τρύπα, καὶ νὰ σύρωμε ἴσια στ' αὐτὴν τοῦ νὰ τοῦ ποῦμε δυὸ λόγια. Πέτα τριγύρω του, καὶ κάνε τον χάρι. Τρώγει τὸ βραδινὸ του. Πάμε στ' αὐτάκι του.

«Ἦρθα καὶ ἄλλη φορὰ, λαοπόθητέ μου Ἀναξ, καὶ ἔστρωσα τὸ χαλί μου στ' ἀρχοντικὸ σου, φίλε πού ὄνομα δὲ σοῦ βρίσκω. Πρέπει νὰ μὲ πῆρες γιὰ τρελλὸ τότες, γιατί ἔβλεπον καὶ τρῶς μὲ κάμψωσι,

Χτὲς ἐτρέμαμε τὸ Σύνδεσμο. Σήμερον λιθανίζουμε τὸ Θρόνο. Δούλο! Δούλο!

*

ΜΕ τὸ ξεκαθάρισμα (τὴν ἀεκαθάρισιν δὲ) ποδῖνε στὰ τρία Ὑπουργεῖα, Παιδείας, Οἰκονομικῶν καὶ Ἐσωτερικῶν, δὲ μέινουμε καὶ τόσο ἐνθουσιασμένοι. Θέλωμε γερῶτερη τὴν μπαλταδιὰ. Θέλωμε κούτσουρο νὰ μὴ μείνει μετὰ στὰ τρία Ὑπουργεῖα, γιατί θέλωμε νὰ ποῦνε, καὶ τοὺς πιστεύουμε, πὺς καὶ ὕστερ' ἀπὸ τὴν ἀεκαθάρισιν τὰ κούτσουρα περισσεύουν.

Ξεκαθάρισμα αὐτὸ θὰ πῆ κι αὐτὸ εἶναι. Καθὼς κ' ἐγχείρησι εἶναι τὸ νὰ κόψεις ὅλα τὰ σάπια κομμάτια, νὰ μὴν ἀφίσαις οὔτε κλωστοῦλα σάπια στὸν ὄργανισμό πὺν νὰ μπορεῖ μὲ τὸν καιρὸ νὰ γενικέψει τὴ σαπίλα. Τέλλα λέγουνται μπαλώματα προσερινὰ καὶ μὲ τὰ τέτια δὲν κρατιοῦνται πολὺ τὰ ξεχαρβαλωμένα σπῖτια. Χρειάζονται γκρέμισμα καὶ ξαναχτίσιμο.

*

ΑΥΤΗ πάλι ἡ Ἀκαδημαϊκὴ, νὰ τὴν ποῦμε, σαχπινιὰ πὺς σὰς φαίνεται; Τὸ Ὑπουργεῖο ἀνάθεσε στὶς διαφόρες Σχολὲς τοῦ Πανεπιστημίου νὰ ἐκλέξει ἢ καθεμίᾳ τῆς ἀπὸ μιά ἐπιτροπὴ γιὰ νὰ κρίνει ποιοὶ καθηγητῆδες εἶναι γιὰ ξεπάστρεμα. Οἱ ἄλλες Σχολὲς διαλέξαν τὴν ἐπιτροπὴ τους ἀπὸ ἱκανοὺς καὶ ἀνίκανοὺς. Ἡ Γιατρικὴ Σχολὴ ὅμως, πέρα πέρα καὶ τοὺς ἐξή τῆς ἐπιτροπῆς τῆς τοὺς πῆρε ἀπὸ κείνους ἴσια ἴσια πὺν εἰντοσαν ὑποψήφιοι γιὰ ξεκαθάρισμα. Ἀποδείξη τρανὴ πὺς στὴ Γιατρικὴ Σχολὴ βράζει ἡ ἀνικανότης. Καὶ τώρα ἄς κοπιᾶσι τὸ Ὑπουργεῖο νὰ βγάλει ἔξω ἀπὸ τὸ Πανεπιστήμιον τοὺς ὅπως ἔχοντα ἱκανοὺς.

*

ΔΥΟ ἔργα μ' ἀληθινὴν ἀξίαν παιχτήκανε τὶς τελευταῖες μέρες στὰ θεατρά μας, τὸ εἶνα, ἡ «Κρήνη» τοῦ Bloems, στὸ «Βαριετὴ» καὶ τὸ ἄλλο, ἡ «Γελία κομωδία γιὰ σοβροὺς ἀνθρώπους» τοῦ Oscar Wilde, στὴ «Νέα Σκηνή». Τὸ ἔργο τοῦ Bloems παράρσε σὲ κείνους πὺν μπαίνουνε κάπως βαθύτερα στὸ νόημα τῆς δραματικῆς τέχνης καὶ δὲ βρίσκουν τὴ τυγχίνηση στὰ σκηνικὰ μόνον πυροτεχνήματα, —καὶ ἡ φάρσα τοῦ Wilde, πὺχει παραπλὺ ἀγγλίζικη χρωματιὰ, ἐνθουσίασε μὲ τὴν τέχνη τῆς καὶ φαίδρευε μὲ τὶς ξεκαρδιστικὲς σκηνὲς τῆς ἐκείνους μονάχα πὺν τὰ κατὰφρανε νὰ τοποθετήσουν μὲ τὴ φαντασίαν τους κάτω στὴν πλατεῖα τοῦ θεατροῦ Ἐγγλέζους θεατῆς καὶ νὰ γελοῦνε μὲ τὰ γέλια τους.

Γιὰ νὰν τὴν νιώσει καλά καὶ νὰ τὴν ἀπολάψει τὴ φάρσα τοῦ Wilde Ρωμιὸς θεατῆς, πρέπει νὰ τὴν παρακολουθήσει μὲ προσοχὴ καὶ νὰ μὴν ἔχει ἀποχαλάσει τὸ γούστο του μὲ χοντροκομμένα ἄσπια.

δρεξή. Ὁ Θεὸς νὰ σὲ φωτίξῃ νὰ μᾶς παίρνης γιὰ τρελλοὺς πάντα.

Τώρα ποὺ εἶμαι σφίγγα, καὶ βλέπω ἀπὸ κοντὰ τοὺς πόρους τοῦ κτρινασμένου τοῦ πετασιῶ σου, μοῦ ἔρχεται ἀληθινὴ τρέλλα, μὲ τὴν ἀλήθεια. Τώρα ποὺ εἶναι πὺν ψιλοκαμωμένη ἡ μύτη μου, ἔλιγγας μοῦ ἔρχεται σὰ σὲ μυρίζω ἀπὸ κοντὰ. Τί κακὸ εἶναι τοῦτο! Τί ἀπέραντο κοιμητήριον στραγγισμένο μέσα σ' ἕνα κορμὶ! Γιὰ νὰ γεννηθῆς ἐσὺ καὶ νὰ κάθῃσαι μπροστὰ μου αὐτὴ τὴν ὥρα, ἔπρεπε νὰ τὲχουνε γεμισμένο κισούρια ἐκεῖνο τὸ κοιμητήριον! Ἄν μποροῦσες νὰ μυρίσης τὸ αἷμα σου, θὰ σ' ἔπνιγε ἢ μυρουδιά του πρὶ νὰ προφτάξῃς νὰ πῆς κανενὸς νὰ τὸ χύσῃ. Μὰ ἡ μύτη σου, νὰ μὲ συμπαθήσης, τόσο μακριὰ δὲν πηγαίνει. Ἔτσι κ' ἡ βρωμόμυγα πὺν ζῆ ἀπάνω στὴν κοπριά, τὴ νοστιμεύεται ἀντὶς νὰ τὴ σιχαθῆ. Πὺς νὰ τὴ σιχαθῆ, πὺν εἶναι αἷμα τῆς καὶ ζωὴ τῆς!

Ἀγάπη μου, δὲν ἤρθαμε δὴ πέρα νὰ σὲ τρομάξουμε μ' ἀνωφέλητα λόγια. Μὴ βιάξῃς τὸ χουλιάρι σου κάτω. Δυὸ λόγια, καὶ φεύγουμε.

Τάκουσα πολλὰς φορές πὺς εἶσαι δυνατὸς διπλωμάτης. Τοὺς παίζεις, λέει, τοὺς Φράγκους στὰ δαχτυλάκια σου. Ἐνα πρᾶμα μονάχα, πὺν δὲ μὰ-

ΔΙΚΑ ΜΑΣ ΚΑΙ ΞΕΝΑ

ΕΚΔΕΙΞΕ τὸν πρῶτο του τόμο τὸ «Δελτίον τῆς Λαογραφικῆς Ἐταιρείας» μὲ τὰ πλούσια περιχόμενά του. Στὸ πρῶτο φυλλάδιον τοῦ Β' τόμου, ὅπου ἐξακολουθεῖ τὴν ἴδια πολῦτιμη ἐπιστημονικὴν του ἐργασίαν ὁ καθηγητῆς κ. Ν. Πολίτης, εἶδαμε γαλλικὰ γραμμένην μιὰ μελέτη τοῦ δικοῦ μας Γ. Σκαπελίτη (Λαθασάγκα) γιὰ τὰ Ἡθῆ καὶ Ἔθιμα τῆς Μανταγατικῆς. Τῷ καλοῦ μας συνεργάτῃ ἔχει ὁ «Νουμάς» νὰ τυπώσῃ σ' ἐρχόμενα φύλλα καὶ ἄλλα ἀπὸ τὰ μαλγκασικὰ παραμῦθια του, ρωμαϊκὰ ὅμως αὐτὰ γραμμένα.

ΠΕΘΑΝΕ τελευταῖα ὁ Γάλλος συγγραφεὺς Jules Renard, ἑνας πὺν ξεχώριζε μέσα στὴ λεγεώνα τῆς φιλολογικῆς βιομηχανίας τοῦ Παρισιοῦ. Κι ὁ Remy de Gourmont τοῦ ἔγραψε τὰ ἐξῆς ἐπιγραμματικά:

«Τὸν πιστεύανε γερὸ κ' εἶτανε πολὺ ἄρρωστος· τὸν πιστεύανε πλούσιον, κ' εἶτανε φτωχός· τὸν πιστεύανε καλοτυχισμένο, κ' εἶχε ἀποφασισμένα νὰ σκοτωθῆ· τὸν πιστεύανε φιλόσοφον, καὶ δὲ βαστούσε οὔτε στὴν ἐπίφραση τῆς κριτικῆς· τὸν πιστεύανε ξεσκλαβωμένο ἀπὸ τὶς πολιτικὲς ματαιοδοξίας, καὶ πολεμοῦσε μὲ λύσσα γιὰ τὰ κομματικὰ τοῦ χωριοῦ του· τὸν πιστεύανε παρισιανόν, κ' εἶχε μείνει βαθιὰ χωρικόν· τὸν πιστεύανε κατουραλιστῆ, κ' ἀγαποῦσε πρὸ πάντων τὸν Οὐγκώ· τὸν πιστεύανε πυρρῶνιστῆ καὶ αὐτὸς διάβαζε τὸν Πασκάλ· τὸν πιστεύανε, τέλος, γελαστό καὶ αὐτὸς εἶτανε περίλυπος. Ἔτσι ἀπάνου-κάτου γνωρίζουμε τοὺς συγκαρινούς μας, ὅμως αὐτὸ δὲ μᾶς ἐμποδίζει νὰ τοὺς κρίνουμε, νὰ τοὺς ἀποδίδουμε σκοπούς, νὰ μετροῦμε τὸ πνεῦμα τους, νὰ τρυπῶνουμε στὴ σκέψη τους μέσα, νὰ χαρᾶχτηρίζουμε τὴν ψυχὴ τους.»

ΒΓΗΚΕ στὸ Παρίσι (ἐκδόση τοῦ Mercure de France, fr. 3.50), τὸ βιβλίον τοῦ Jean Moréas: Variations sur la Vie et les Livres. Περιχόμενά του: Ἡ Κυρία Λαφαγέττη, ἡ Κοιλιάδα μὲ τοὺς Λύκους, ὁ Ἐπιτάφιος τοῦ Ραμπελί, ὁ Θάνατος κ' ἡ Φιλία, ὁ Κομωδός, Γκαῖτε καὶ Σαίξπηρος, ὁ Βολταῖρος κ' ἡ Τραγωδία.

ΛΕΓΟΝΤΑΣ γιὰ τὸ Μωρεά, βρίσκουμε τὸ ἀκόλουθον αὐτοεπιγράμμα στὶς πληροφορίες πὺν ἡ Κυρία

θαίνεις νὰ παίζῃς καὶ μῆλα στὰ χέρια σου. Μπορεῖ νὰ σοῦ χρησιμέψῃ αὐτὴ ἡ γύμνασις. Μπορεῖ νὰ βρεθῆ μπροστὰ σου κανένα στρογγυλὸ παιχνιδάκι, καὶ τότες προφταίνεις καὶ τὸ πετάς στοῦ Βεζίρη σου τὸ κεφάλι.

Ἄκουσα καὶ πὺς ἀγαπᾷς νὰ κάνῃς πολλὰς δουλειὰς ἀπατὸς σου. Νὰ κάμῃς καὶ μιὰν ἄλλη δουλειά. Νὰ πᾶς καὶ νὰ βρῆς τὶς καρδιὰς πὺν στενάζουν, —ἔχει μέσα στὴν Πόλιν, ἐκεῖ πολλὰς δὲ θὰ βρῆς. Νὰ σύρῃς στὰ τέσσαρα πέρατα τοῦ μεγάλου σου Κράτους, τελώνιον νὰ γίνῃς καὶ νὰ μῆς στὰ βαθύτερα φυλλοκάρδια τους, καὶ νὰ μαζέψῃς τὶς εὐχὰς πὺν σοῦ δίνουν κρυφὰ ἐκεῖ μέσα.

Ὁ κακὸς ὁ κόσμος θέλει νὰ πῆ πὺς εἶσαι καὶ φοβητοῦργος. Ὅσο φοβητοῦργος κι ἂν εἶσαι, τὰ σκλαδούποια σὲ ξεπερνῶν κ' ἔνοια σου. Ἐσὺ ἂ φοβάσαι τὴν μπόμπα τους, αὐτοὶ φοβοῦνται τὸν ἴσκιον σου. Ἄνισως καὶ φοβάσαι Ἀρμένηδες, δὲν ἔχω νὰ πῶ. Μὰ τὴν τέχνην τὴν ξέρεις. Τοὺς Ἀρμένηδες τοὺς δίνεις αἶμα τὴν Ἀρμενία καὶ βρίσκεις χουζούρι. Πρῶτη φορά δὲν εἶναι πὺν ἀναπαύσαι ἔτσι. Μαυρεβουνιώτες, Ρουμῶνοι, Βουλγάροι, Σέρβοι: ὅλοι πῆραν τὸ δικὸν τους καὶ σ' ἄφρασαν ἕσου. Σοῦ πῆραμε καὶ μετὰ δυὸ τρεῖς πέτρας. Μὰ τὸ πῶτερον τὸ

Salis δημοσιεύει γιὰ τὴ συνεργασίαν του στὸν παρισιανόν «Μαῦρον Γάτον» ἀπὸ τὰ 1882 ὡς ἕως τὰ 1884. Μιὰ μέρα τονὲ ρώτησε ἡ Ἰδία τί ἔκανε στὴν Ἀθήναν πρὶν πάῃ στὴ Γαλλίαν, καὶ αὐτὸς περὶφρανα τῆς ἀποκρίθηκε:

«Κυρά μου, στὴ Γαλλίαν εἶμαι ποιητῆς...γιὰ τὴ δούλεψή σας, στὴν Ἑλλάδα ὅμως εἶμουν Ἀρχοντας!»

ΦΥΛΛΟΛΟΓΟΣ

ΤΟ ΖΗΤΗΜΑ ΜΑΣ

[Ἡ στήλη αὐτὴ, πὺν εἶναι ἀπαραίτητη καὶ πὺν θὰ γίνῃ πολῦτιμη γιὰ τὴν ἱστορίαν τοῦ ἀγῶνα μας, θὰ πιτύχει μόνον ἂν τὸ θελήσουν καὶ ἂ μᾶς βοηθήσουν οἱ φίλοι τοῦ «Νουμά» πὺν ζοῦνε στὶς ἐπαρχίας καὶ στὸ ἐξωτερικόν. Ὅτι λοιπὸν τυπώνεται γιὰ τὸν ἀγῶνα μας στὶς ἐφημερίδας τοῦ τόπου τους, πρέπει οἱ φίλοι μας νὰ μᾶς τὸ στέλνουν, γιατί ἔτσι μοναχὰ θὰ μπορούμε νὰ δίνουμε στὴ στήλη αὐτὴ ζουργραφιά πιστὴ τοῦ δρόμου πὺν παίρνει τὸ Ζήτημά μας.]

ΕΝΑΣ τελειόφοιτος τῆς Θεολογικῆς Σχολῆς τῆς Χάλκης ἤρθε ἀπὸ τὴν Πόλιν καὶ βεβαίωσε τὸν κ. Κλέωνα Κουτσαβάκη τοῦ «Πύρρου» (2 Ἰουνίου, ἀριθ. 372) πὺς ὁ κ. Βαρλέντης δὲν εἶναι διόλου μαλλιαρὸς καὶ πὺς λέγοντας μαλλιαρισμὸν οἱ Πολῖτες ἐνοοῦνε «τὴν παραμόρφωσιν τῆς δημοτικῆς γλώσσης, ἡ ὁποία εἶναι τόσο καλὴ καὶ ὁμορφὴ καὶ ἀγαπητὴ ἀπὸ ὅλον τὸν κόσμον: ἡ γλῶσσα ἔξαφνα τοῦ κ. Βαρλέντη μᾶς ἐρέσει καὶ τὴν διαβάξουμε χωρὶς καμμιὰ διαμαρτύρησιν, χωρὶς καμμιὰ ἀποστραφήν».

Ἐπειδὴ κ' ἐμεῖς διαβάξουμε χωρὶς καμμιὰ διαμαρτύρησιν καὶ ἀποστραφὴν τὴ γλῶσσαν τοῦ κ. Βαρλέντη, διαβάξουμε ὅμως μὲ πολλὴν δυσανεξία καὶ στομαχικὴν διαμαρτύρησιν «τὴν γλῶσσαν» ὅπου ἔγραψε ὁ κ. Κουτσαβάκης τὸ ἄρθρον του ἀτὶ εἶναι μαλλιαρὸς, βγάξουμε τὸ συμπέρασμα πὺς μαλλιαρὸς εἶναι ὁ κ. Κουτσαβάκης—κι ἄς κλαίει πὺν τᾶχει!

ΣΤΗ Σμύρνη ἡ «Ἐσπερινὴ» κάνει δημοψήφισμα: «Ὁ Θρίαμβος τῆς Ἑλλην. Γλώσσης» καὶ μαζεύει γραφὰς ἐνισχυούσας αὐτὴν ἐν τῷ κατὰ τῶν μαλλιαρῶν ἄγωνι. Εἶναι ὅμως τόσο φαίδρος ὁ ἀγῶ-

Ρωμαϊκὸ εἶναι μαζί σου.

Βλέπω καὶ συνεφέρνεις. Πῆρες πάλι τὸ χουλιάρι στὸ χέρι σου. Μὴν ξεχνᾷς ὅμως πὺς ἔχουμε καὶ μερικὰς μικροῦσαι σφίγγες. Αὐτὲς θὰ βοῦζουν κάποτες γύρω στ' αὐτιά σου, καὶ κανένα, μῆτε ὁ μεγαλύτερός σου ὁ διαφεντευτῆς, δὲ θὰ μπορῆ νὰ τὶς πιάσῃ.

Αὐτὲς οἱ σφίγγες εἶναι ψυχῆς. Τὴν ψυχὴν δὲν τὴν πιάνεις, ὅσο φιλὰ δῖχτρα κι ἂν στήσης. Πρῶτῃς τὸν πὺν τετραπέρατον σουβουλάτορά σου ἂν ἐπίασε ποτὲ σκλάβον πὺν νᾶχη πιασμένη καὶ τὴν ψυχὴν του, τὸ νοῦ του. Μὲ τί λογῆς ἀλυσίδες νὰ δέσῃ τὸ νοῦ, τὴν ἰδέαν; Ἄν ἡ ἰδέαν ἔχει μέσα τῆς φωτιὰ καὶ μπαρούτι, τὸ πολὺ νὰ τὸ μυριστῆ ὁ φίλος καὶ νὰ κόψῃ τὸ κεφάλι πὺν τὶς γεννάει. Μὰ πὺν νὰ κόψῃ καὶ τὴν ἰδέαν! Αὐτὴ ζῆ καὶ μεγαλώνει: καὶ σκορπιέται ὡς τὸν ὀδράργυρον, καὶ πάλι μαζώνεται, καὶ πάλι σκορπιέται, καὶ τρέχει καὶ χύνεται μέσα σὲ χιλίους τρόπους πὺν τὸ δαχτυλάκι του δὲν μπορεῖ νὰ χωρέσῃ.

Χίλιες φορές εἶχαν ἀφορμὴ νὰ τὴ σπουδάξουν, κ' οἱ παπποῦδες σου, κ' οἱ πατέρες σου, κ' ἡ ἀφεντεῖά σου ἀκόμα, τὴν τρομερὴν τὴ δύναμιν αὐτῆς τῆς μικροῦσαι σφίγγας, κ' ἀκόμα θαρρῶ πὺς δὲν τὴν